Funkcje trygonometryczne zmiennej rzeczywistej.

1) $f(x) = \sin x$, $x \in \mathbb{R}$, $y \in \langle -1, 1 \rangle$ $\pi = 180^\circ$

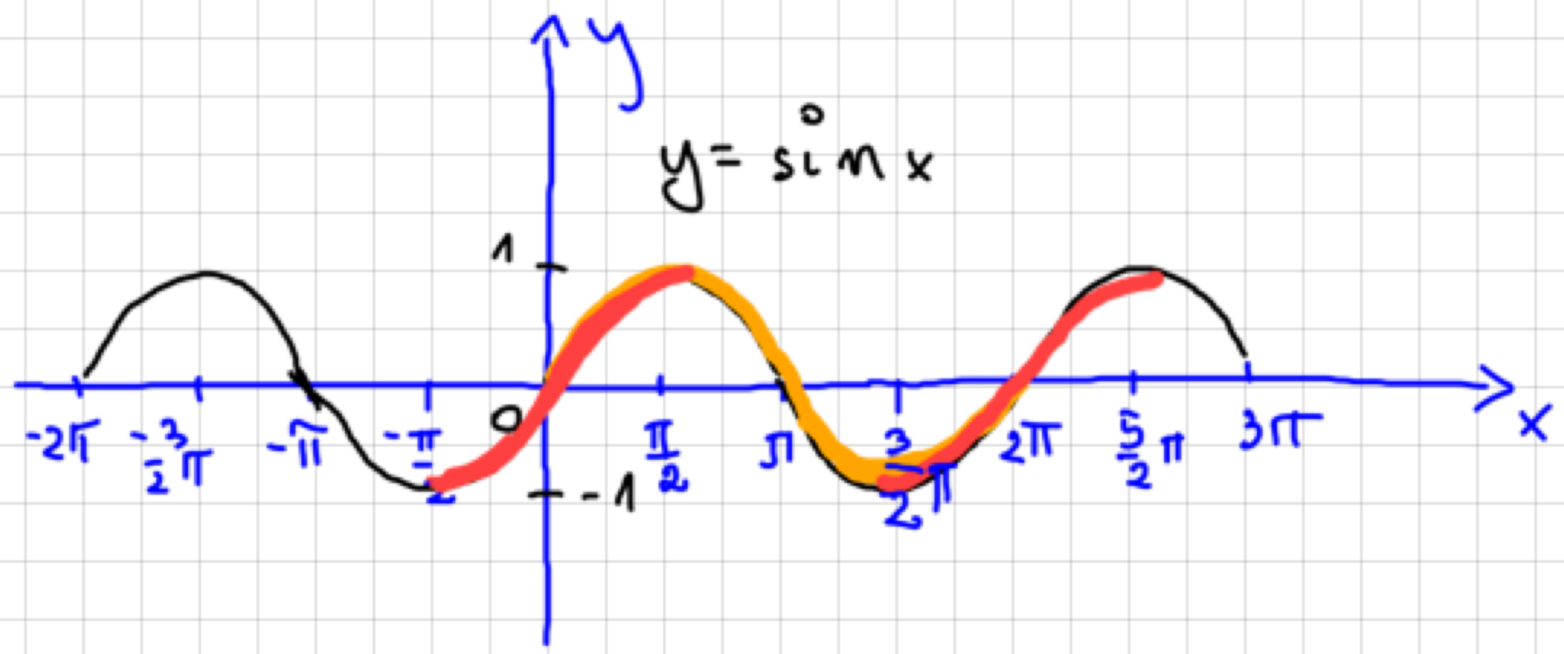

Własności funkcji sin x :

a) Mz : $x_0 = 0 + k\pi$, $k \in \mathbb{Z}$

b) okres funkcji sin x : $T = 2k\cdot\pi$, $k \in \mathbb{Z}$; okres podstawowy wynosi 2π

c) funkcja sin x jest rosnąca na przedziałach : $\left(-\frac{\pi}{2} + 2k\pi ; \frac{\pi}{2} + 2k\pi\right)$, $k \in \mathbb{Z}$

d) funkcja sin x jest malejąca na przedziałach : $\left(\frac{\pi}{2} + 2k\pi ; \frac{3}{2}\pi + 2k\pi\right)$, $k \in \mathbb{Z}$

e) największa wartość funkcji sin x : 1 , najmniejsza : -1 .

2) $f(x) = \cos x$, $x \in \mathbb{R}$, $y \in \langle -1, 1 \rangle$

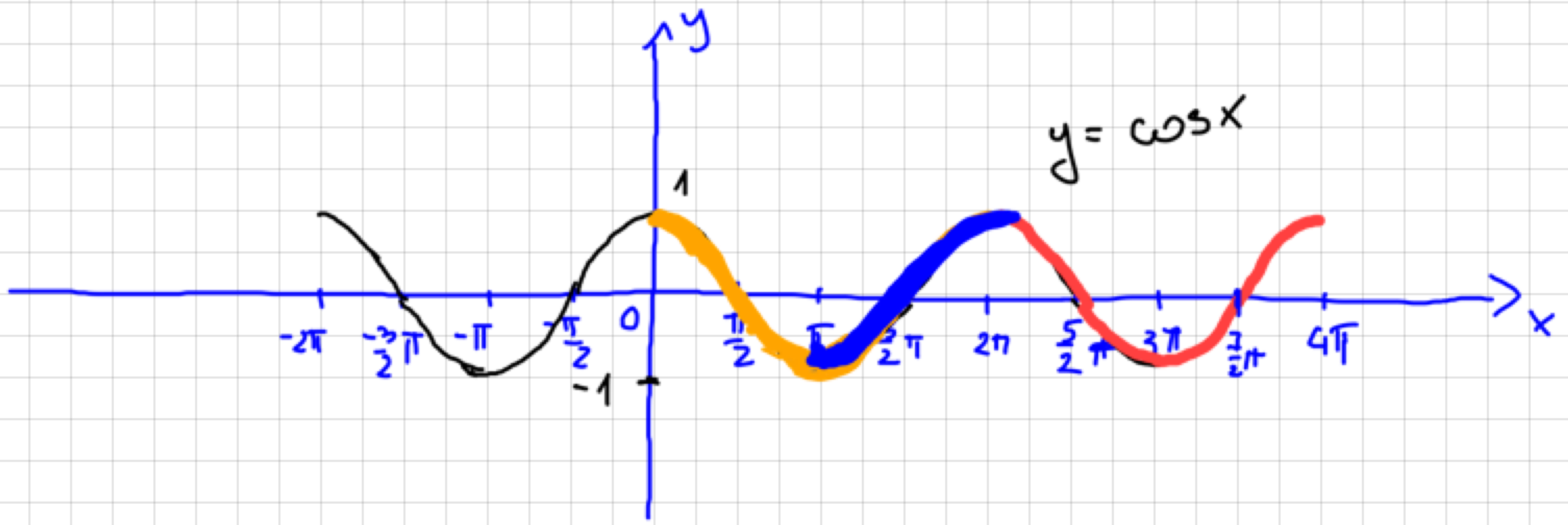

Własności funkcji cos x :

a) Mz : $x_0 = \frac{\pi}{2} + k\pi$, $k \in \mathbb{Z}$

b) okres funkcji cos x wynosi $T = 2k\pi$, $k \in \mathbb{Z}$; okres podstawowy : 2π.

c) funkcja cos x jest rosnąca na przedziałach : $(\pi + 2k\pi ; 2\pi + 2k\pi)$, $k \in \mathbb{Z}$

d) funkcja cos x jest malejąca na przedziałach : $(0 + 2k\pi ; \pi + 2k\pi)$, $k \in \mathbb{Z}$

e) największa wartość funkcji cos x wynosi 1 , najmniejsza (−1).

3) $f(x) = \operatorname{tg} x$, $\quad x \in \mathbb{R} \setminus \{\frac{\pi}{2} + k \cdot \pi\}, k \in \mathbb{Z}$; $y \in \mathbb{R}$

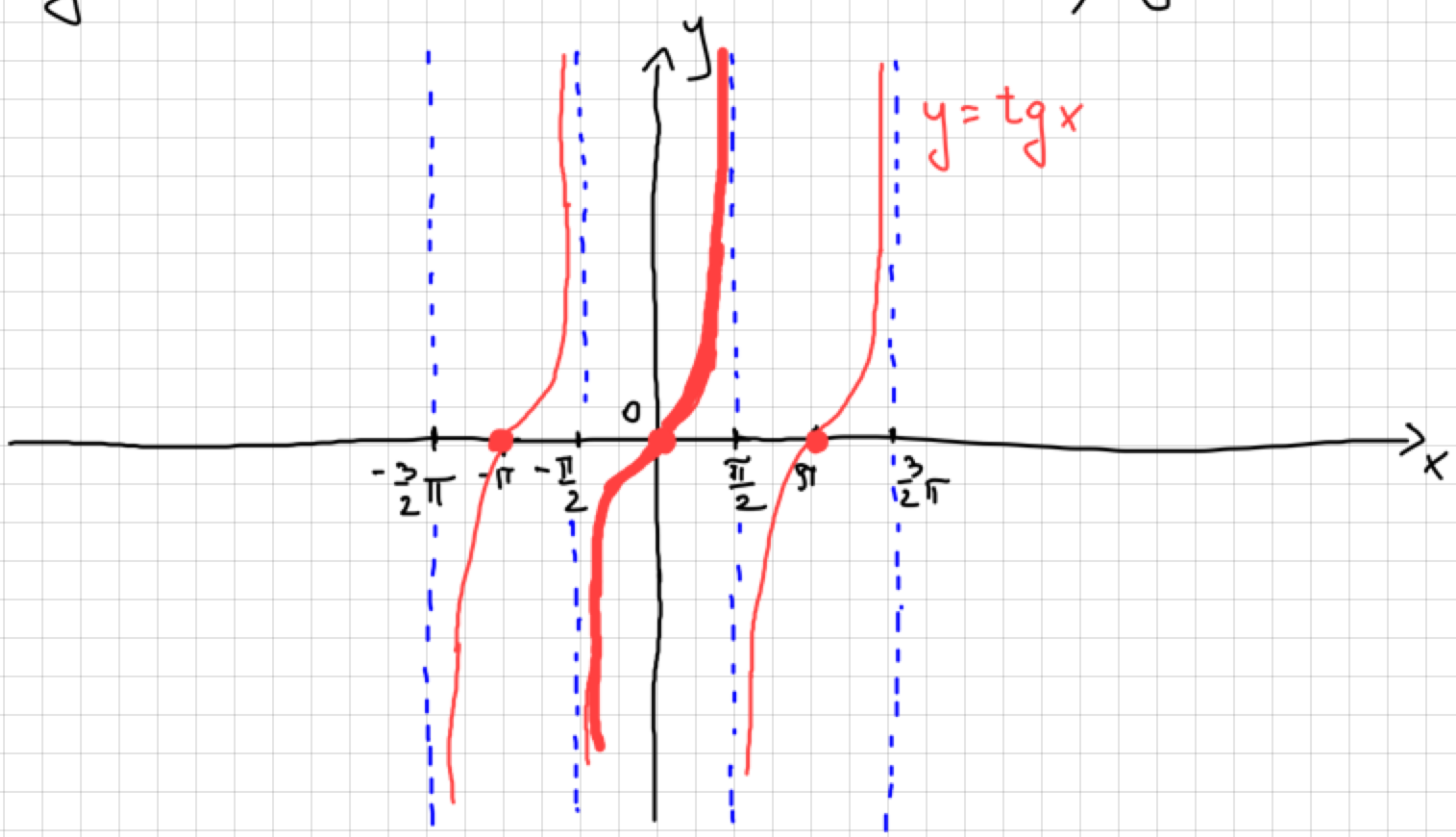

Własności funkcji tg x:

a) M_z: $x_0 = 0 + k\pi$, $\quad k \in \mathbb{Z}$

b) okres funkcji tg x: $T = k \cdot \pi$; okres podstawowy wynosi π.

c) funkcja tg x jest rosnąca na przedziałach: $\left(-\frac{\pi}{2} + k\pi, \frac{\pi}{2} + k\pi\right)$, $k \in \mathbb{Z}$

d) funkcja nie osiąga wartości najmniejszej i największej

4) $f(x) = \text{ctg}\, x$, $x \in \mathbb{R} \setminus \{0 + k\cdot\pi\}$, $k \in \mathbb{Z}$ $y \in \mathbb{R}$

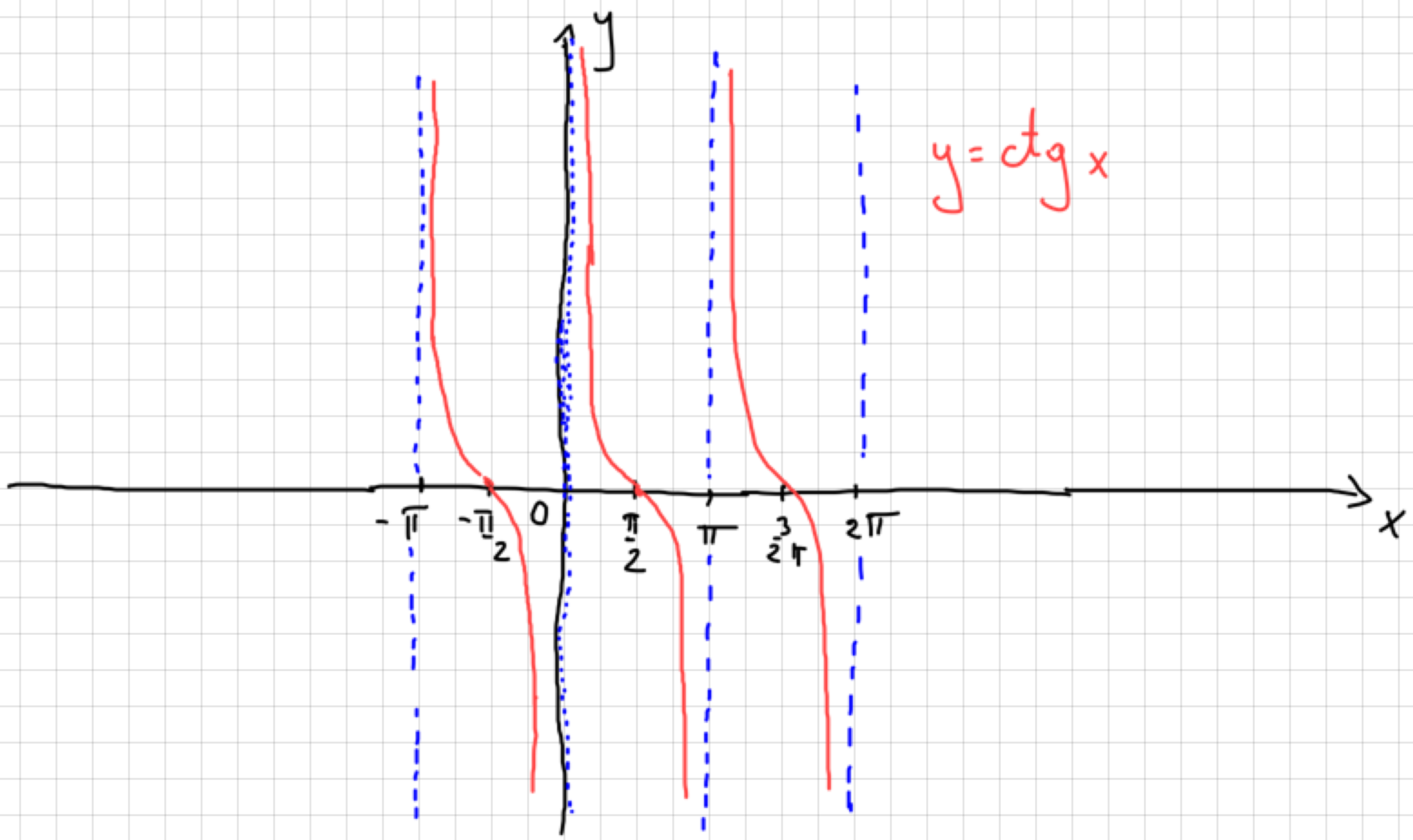

Własności funkcji $\text{ctg}\, x$:

a) M_z: $x_0 = \frac{\pi}{2} + k\pi$, $k \in \mathbb{Z}$

b) okres funkcji $\text{ctg}\, x$: $T = k\cdot\pi$; okres podstawowy wynosi π.

c) funkcja $\text{ctg}\, x$ jest malejąca na przedziałach: $(0 + k\pi; \pi + k\pi)$

d) funkcja nie osiąga wartości najmniejszej i największej.

Do zapamiętania :

	$0^\circ = 0$	$30^\circ = \frac{\pi}{6}$	$45^\circ = \frac{\pi}{4}$	$60^\circ = \frac{\pi}{3}$	$90^\circ = \frac{\pi}{2}$	$180^\circ = \pi$
$\sin x$	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	1	0
$\cos x$	1	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{1}{2}$	0	-1
$\operatorname{tg} x$	0	$\frac{\sqrt{3}}{3}$	1	$\sqrt{3}$	X	0
$\operatorname{ctg} x$	X	$\sqrt{3}$	1	$\frac{\sqrt{3}}{3}$	0	X

Proste równania trygonometryczne

(1) $\sin x = a, \quad a \in \langle -1, 1 \rangle$

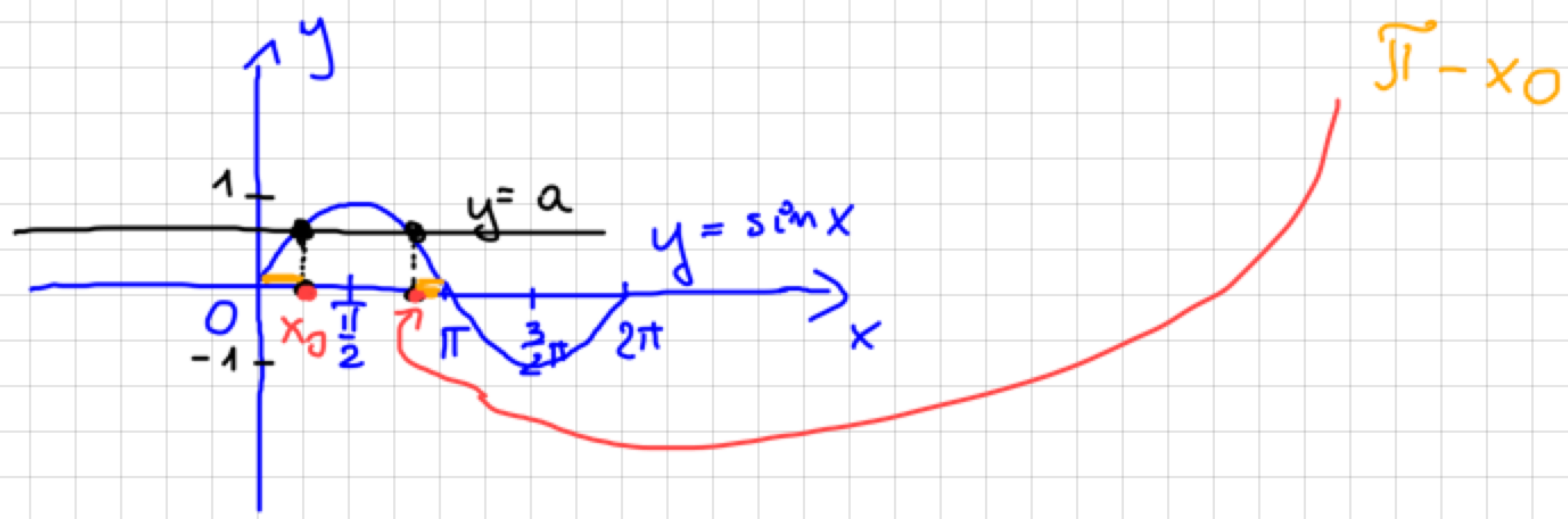

x_0 - odczytujemy z tabeli lub z wykresu,

x_0 spełnia równanie: $\sin x_0 = a$.

Istnieją dwie serie rozwiązań:

$$x_I = x_0 + 2k\pi, \quad k \in \mathbb{Z}$$

$$x_{II} = \pi - x_0 + 2k\pi, \quad k \in \mathbb{Z}$$

Przykład Rozwiąż:

a) $\sin x = \frac{1}{2}$

$x_0 = 30^\circ = \frac{\pi}{6}$

Odp.: $x_I = \frac{\pi}{6} + 2k\pi, \quad x_{II} = \frac{5}{6}\pi + 2k\pi, \quad k \in \mathbb{Z}$

b) $\sin x = \frac{\sqrt{2}}{2}$

$x_0 = 45^\circ = \frac{\pi}{4}$

Odp.: $x_I = \frac{\pi}{4} + 2k\pi; \quad x_{II} = \frac{3}{4}\pi + 2k\pi, \quad k \in \mathbb{Z}$

c) $\sin x = 1$

$x_0 = 90^\circ = \frac{\pi}{2}$

Odp.: $x_I = \frac{\pi}{2} + 2k\pi, \quad k \in \mathbb{Z}$

(2) $\cos x = a$, $a \in \langle -1, 1 \rangle$

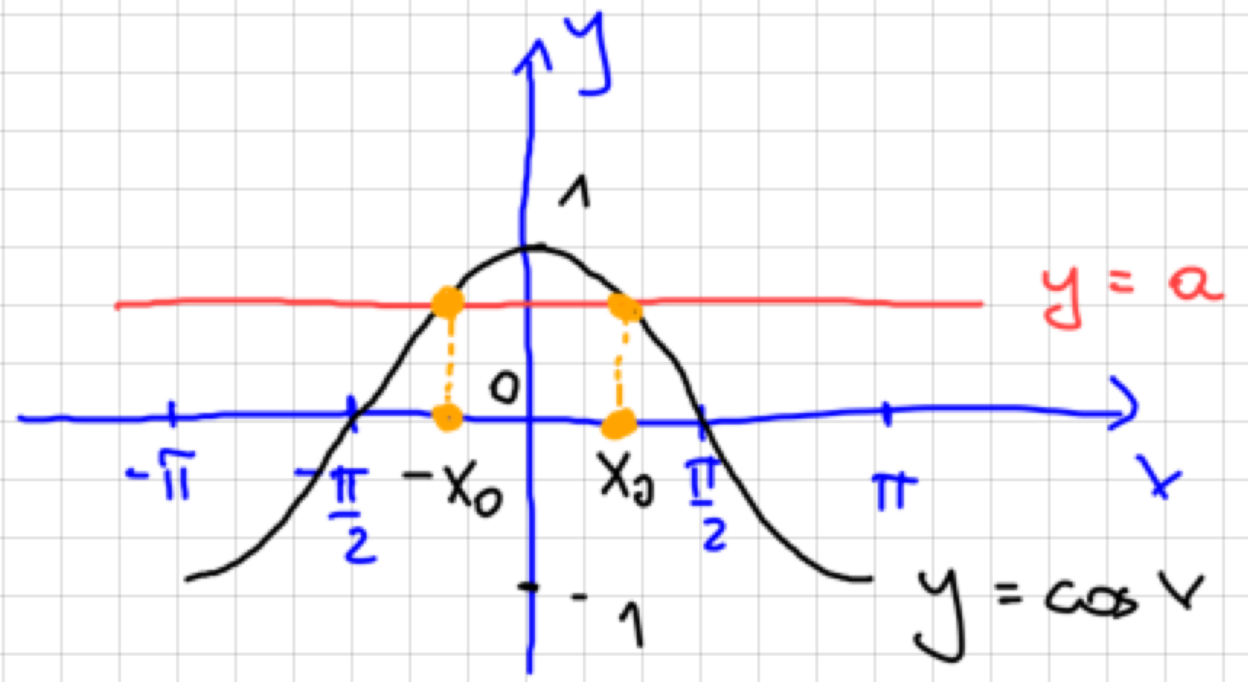

x_0 – z tabeli lub wykresu odczytujemy,

x_0 spełnia równanie : $\cos x_0 = a$.

Istnieją dwie serie rozwiązań :

$x_I = x_0 + 2k\pi$

$k \in \mathbb{Z}$

$x_{II} = -x_0 + 2k\pi$

Przykład Rozwiąż równanie :

a) $\cos x = \frac{1}{2}$

$x_0 = 60^\circ = \frac{\pi}{3}$

Odp.: $x_I = \frac{\pi}{3} + 2k\pi$, $x_{II} = -\frac{\pi}{3} + 2k\pi$; $k \in \mathbb{Z}$

b) $\cos x = 1$

$x_0 = 0^\circ = 0$

Odp.: $x_I = 0 + 2k\pi$

c) $\cos x = 0$

$x_0 = 90^\circ = \frac{\pi}{2}$

$x_I = \frac{\pi}{2} + k\pi$, $k \in \mathbb{Z}$

$x_{II} = -\frac{\pi}{2} + k\pi$, $k \in \mathbb{Z}$